

Bijlage : Milieuverklaring

Milieuverklaring over de definitieve goedkeuring van de herziening van het gewestplan van Luik (blad 34/6) betreffende de inschrijving van een ontginningsgebied dat aan het einde van de exploitatie een landbouwgebied wordt, vergezeld van twee aanvullende eisen betreffende de fasering van de bezetting en de precieze toewijzing ervan, alsmede een groengebied op het grondgebied van de gemeente Bassenge (Eben-Emael), op de plaats "steengroeve van Romont", teneinde de winning te kunnen voortzetten

Inleiding

Deze milieuverklaring is vereist wegens artikel D.VIII.36 van het Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling. Zij gaat als bijlage bij de milieuverklaring over de definitieve goedkeuring van de herziening van het gewestplan van Luik (blad 34/6) betreffende de inschrijving van een ontginningsgebied dat aan het einde van de exploitatie een landbouwgebied wordt, vergezeld van twee aanvullende eisen betreffende de fasering van de bezetting en de precieze toewijzing ervan, alsmede een groengebied op het grondgebied van de gemeente Bassenge (Eben-Emael), op de plaats "steengroeve van Romont", teneinde de winning te kunnen voortzetten.

Ze wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt en is toegankelijk via de website van het Departement Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw van de Waalse Overheidsdienst Gebiedsbeleid Wonen Erfgoed Energie.

De milieuverklaring is een samenvatting van de manier waarop de milieuoverwegingen werden opgenomen in het plan en waarop het milieueffectenverslag, de adviezen, bezwaren en opmerkingen in overweging werden genomen alsook de redenen van het plan of van het ontwikkelingsplan zoals aangenomen rekening houdende met de andere geplande redelijke oplossingen.

I. Inhoud van de gewestplanherziening

De steengroeve van Romont is gelegen in het noorden van de provincie Luik, op het grondgebied van de gemeente Bassenge (Eben-Emael), meer bepaald op een plateau ten westen van de vallei van de Jeker.

De herzieningsomtrek van het gewestplan strekt zich uit ten noorden van gebied van aanhorigheden van een ontginningsgebied dat momenteel wordt geëxploiteerd door « Cimenteries CBR » (HeidelbergCement Group) en wordt afgebakend als volgt :

- in het noorden en het westen, door landbouwgronden gelegen in het Vlaams Gewest;
- in het zuiden, door de noordelijke grens van het in het huidige gewestplan aangegeven gebied van aanhorigheden van ontginningen;
- in het oosten, door bossen, landbouwgronden en de dorpen Eben en Emael.

De uitbreiding van de steengroeve grenst dan ook aan het Vlaamse Gewest, maar ligt ook vlakbij Nederland waarvan de grens iets meer dan een kilometer naar het noorden en oosten ligt.

De betrokken grond is momenteel bijna uitsluitend bestemd voor de landbouwfunctie. In de nabijheid bestaan er daarnaast meerdere locaties die geologisch, biologisch en/of op erfgoedvlak waardevol zijn, meer bepaald de ondergrondse holte "Trou Loulou", maar eveneens Kanne, en even verder in het zuidoosten, de Montagne Saint Pierre.

De dorpen en gehuchten die het dichtst bij de omtrek liggen, zijn :

- in het oosten, het dorp Emael (gemeente Bassenge, Waals Gewest), waarvan het centrum op ongeveer 0,4 kilometer afstand ligt;

- in het zuidoosten, het dorp Eben (gemeente Bassenge, Waals Gewest), waarvan het centrum op ongeveer 1,3 kilometer afstand ligt;
- in het zuidwesten, het dorp Zussen (gemeente Riemst, Vlaams Gewest), waarvan het centrum op ongeveer 1 kilometer afstand ligt;
- in het noordoosten, het dorp Kanne (gemeente Riemst, Vlaams Gewest), waarvan het centrum op ongeveer 1,1 kilometer afstand ligt.

De steengroeve van Romont maakt de extractie van krijt en tufsteen mogelijk. Deze zijn bedoeld om de Lixhe-klinkerij te voorzien van kalksteenmaterialen.

De productielocatie in Lixhe is een geïntegreerde eenheid bestaande uit de groeven Romont (gemeente Bassenge) en Loen (gemeente Visé), evenals de klinkerij- en cementfabriek van Lixhe (gemeente Visé).

De N.V. CBR cementfabrieken (nu Heidelberg Materials), een dochteronderneming van de HeidelbergCement Group, produceert en verkoopt cement voor de bouw, openbare werken en infrastructuur. Het heeft vier productielocaties in België, één in Lixhe (twee andere in Gent en één in Antoing).

De herziening van het gewestplan zal het mogelijk maken de bestaande winningsactiviteiten binnen de steengroeve van Romont voort te zetten en daarmee de toelevering van de fabriek in Lixhe.

In de loop van de procedure zijn, rekening houdend met de adviezen en conclusies van het milieueffectverslag, verschillende wijzigingen aangebracht in de oorspronkelijke aanvraag.

Het besluit tot definitieve vaststelling van het plan betreft de inschrijving op het grondgebied van de gemeente Bassenge (Eben-Emael), op de plaats "Carrière van Romont", van de volgende gebieden :

- van een ontginningsgebied, dat na afloop van de ontginning een landbouwgebied wordt, met een oppervlakte van 94,75 hectare in plaats van een landbouwgebied en waarvan:

* het overgrote deel verbonden is aan een bijkomend voorschrift, met als merkteken op het plan de tekencombinatie "S.110" met betrekking tot de fasering van de inname ervan en de precisiegraad van de bestemming ervan, luidend als volgt:

"De exploitatie volgt een algemene oriëntatie van West naar Oost.

De afzondering omvat natuurlijke elementen met als doel het aantrekken van biodiversiteit en ecologische vermazing die vergelijkbaar zijn met die van de boomgaard met hoge stammen die aanwezig was vóór de winning."

*** het zuidoostelijk deel is verbonden aan een bijkomend voorschrift, met als merkteken op het plan de tekencombinatie "S.111" met betrekking tot de fasering van de inname ervan en de precisiegraad van de bestemming ervan, luidend als volgt:**

"De exploitatie mag slechts beginnen indien de winning is voltooid in het gebied dat onder het voorschrift valt S.110 en indien er reeds vooraf een wijngaard is heraangelegd van hetzelfde type als die welke vóór de winning aanwezig was, overeenkomstig de voorwaarden van de vergunning die bedoeld is om de winningsactiviteit toe te staan.

De afzondering omvat natuurlijke elementen met als doel het aantrekken van biodiversiteit en ecologische vermazing die vergelijkbaar zijn met die van de boomgaarden met hoge stammen die aanwezig was vóór de winning."

- een groengebied, met een oppervlakte van ongeveer 3,94 ha, gelegen op de helling die de ingang van de Trou Loulou verbindt met het iets noordelijker gelegen natuurgebied in plaats van een landbouwgebied.

Aangezien deze twee zones deel uitmaken van de niet voor bebouwing bestemde zones in de zin van artikel D.II.23 van het Wetboek, zijn de beginselen van artikel D.II.45 van hetzelfde Wetboek niet van toepassing en is er geen planologische compensatie vereist.

II. Chronologie van de procedure tot herziening van het gewestplan

Voorafgaande opmerking over de wetgeving die in de verschillende fasen van de procedure van toepassing is

De procedure waarvoor de herziening van het gewestplan is ingediend, is die van hoofdstuk IV (gezamenlijke vergunningsprocedure) van boek II (Planning) van het Wetboek. Dit hoofdstuk is gewijzigd bij het decreet van 13 december 2023, dat op 1 april 2024 in werking is getreden, zonder dat in specifieke overgangsmaatregelen is voorzien.

Bijgevolg heeft het eerste deel van de procedure de procedure in acht genomen van hoofdstuk IV van boek II van het Wetboek van Ruimtelijke Ontwikkeling, die van kracht was van 1 juni 2017 tot en met 31 maart 2024, en het tweede deel voldeed aan de procedure van hetzelfde hoofdstuk van hetzelfde Wetboek, zoals in werking getreden vanaf 1 april 2024.

Informatievergadering, advies van de gemeenteraad en indiening van de aanvraag

De voorafgaandelijke informatievergadering is op 10 september 2020 georganiseerd, na aangekondigd te zijn volgens de opgelegde vormen en informatiekanalen, overeenkomstig de op die datum vigerende bepalingen van artikel D.VIII.5 van het Wetboek.

Talrijke personen hebben tijdens deze bijeenkomst het woord genomen en de gemeente Bassenge heeft gedetailleerde notulen opgesteld. In de daarop volgende vijftien dagen kreeg het gemeentecollege 244 brieven toegestuurd met 1467 reacties, waaronder individuele brieven, petitieën en verschillende standaard briefformaten.

Zoals de wetgeving voorschrijft, bevatten deze brieven opmerkingen over een breed scala aan onderwerpen, verzoeken om informatie, verzoeken om specifieke punten te benadrukken en suggesties voor de overweging ervan bij de opstelling van het milieueffectenverslag. De behandelde onderwerpen waren met name de landbouwfunctie (inclusief wijnbouw), biodiversiteit (met inbegrip van de bescherming van de Trou Loulou), mobiliteit, overlast (stof, lawaai, enz.), grondwater, landschap, de toekomst van het terrein, enz.

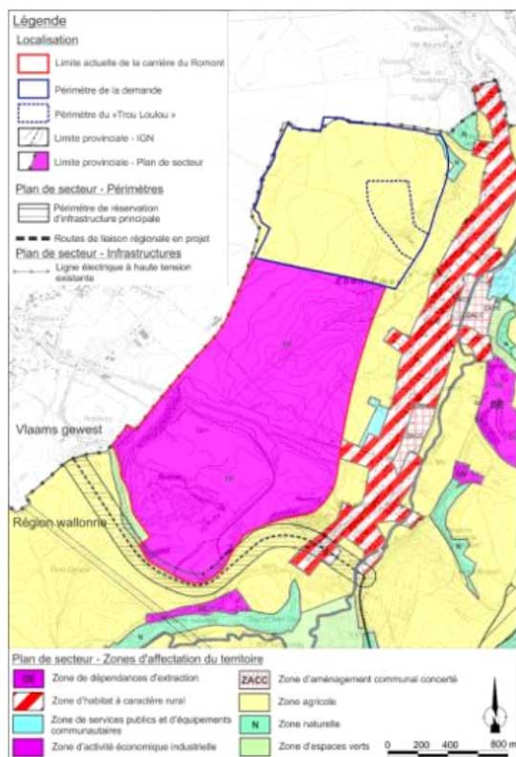
In de meeste brieven werd verzocht het verzoek om herziening van het huidige gewestplan niet gunstig te behandelen of, in ieder geval, het verzoek beter te analyseren om de hinder te beperken van de uitbating die zou kunnen worden toegestaan als de herziening van het gewestplan zou worden goedgekeurd.

Op 16 oktober 2020 heeft de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke ordening en mobiliteit (CCATM) een voorwaardelijk gunstig advies uitgebracht over het door de aanvrager ingediende basisdossier. De omstandigheden hielden voornamelijk verband met de vermindering van de overlast, het behoud van de biodiversiteit, de aandacht voor de landbouw- en wijnsector en de toekomstige herontwikkeling van het terrein.

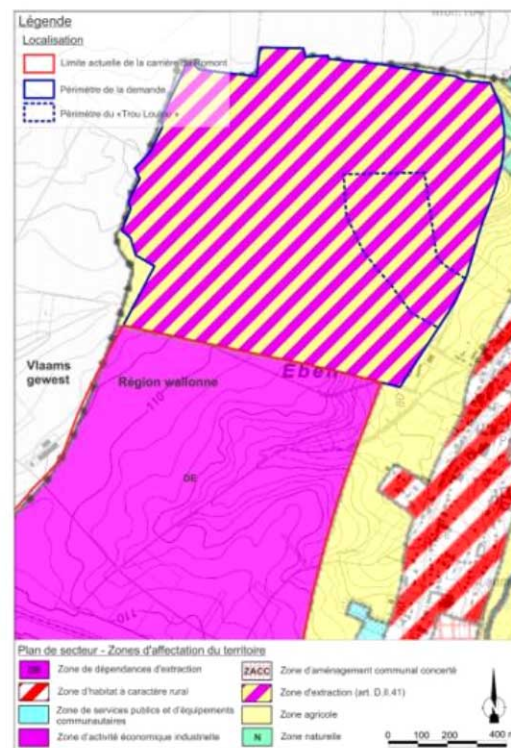
De gemeenteraad van Bassenge heeft op 22 oktober 2020 een voorwaardelijk gunstig advies uitgebracht, waarin het advies van de CCATM werd bekrachtigd en aanvullende voorwaarden werden toegevoegd met betrekking tot de landbouwsector en de toekomstige herontwikkeling.

De N.V. "Cementfabrieken CBR" (thans Heidelberg Materials "HMB" S.A.) heeft de Waalse regering verzocht het gewestplan van Luik te herzien met het oog op de opnemings van een ontginningsgebied dat een landbouwgebied zal worden na afloop van een exploitatie als uitbreiding van het gebied van aanhorigheden van ontginningsgebieden zoals bestaand op het geldend gewestplan. Bedoelde aanvraag werd op 3 november 2020 ontvangen door de Minister van Ruimtelijke ordening.

In het basisdossier werd verzocht om de opnemings van een ontginningsgebied dat na afloop van de exploitatie een landbouwgebied zou worden, waarvan de samenstelling in onderstaande figuur is weergegeven.

Plan de secteur en vigueur

Révision sollicitée

Uittreksels uit het basisdossier

Besluit van 8 december 2021 tot aanneming van een ontwerpplan

Op 7 december 2020 werd het volledige dossier voor advies toegezonden aan de Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening, de Beleidsgroep Leefmilieu, de gemachtigd ambtenaar, de Waalse Overheidsdienst Landbouw, Natuurlijke hulpbronnen en Leefmilieu, de Waalse Overheidsdienst Mobiliteit en Infrastructuur en het Waalse Erfgoedagentschap. Op 17 mei 2021 werd het ook voor advies toegezonden aan de Waalse Commissie voor onderzoek en bescherming van ondergrondse locaties.

Op 29 januari 2021 heeft de Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening een positief advies uitgebracht over de voortzetting van de procedure, gezien het feit dat "het herzieningsproject voldoet aan een bewezen behoefte gezien de limiet van de huidige afzetting" en dat "het de voortzetting mogelijk maakt van een activiteit die, door de locatie van de fabriek in de buurt van de steengroeve, bijdraagt aan de circulaire economie in de regio". De aandacht wordt gevestigd op een aantal elementen die in het kader van de milieueffectbeoordeling grondig moeten worden geanalyseerd, met name de impact van het project op de locatie Trou Loulou, de analyse van de alternatieven voor het gebruik en de afbakening van de omtrek, de kwaliteit van het land dat aan de landbouw wordt teruggegeven.

Op 25 januari 2021 heeft de Beleidsgroep Leefmilieu een gunstig advies uitgebracht op voorwaarde dat de alternatieven voor de bestemming van de Trou Loulou en voor de uiteindelijke herontwikkeling worden onderzocht. Genoemd orgaan heeft ook een reeks aanbevelingen gedaan over de elementen die in de milieueffectbeoordeling moeten worden geanalyseerd.

Op 4 februari 2021 heeft de gemachtigd ambtenaar een gunstig advies uitgebracht, maar heeft aangegeven dat de toestand op het gewestplan in overeenstemming moet worden gebracht met de wijziging van het tracé van rijksweg RN671, die was toegestaan om de vorige fasen van de operatie te kunnen uitvoeren.

Op 5 februari 2021 heeft de Waalse Overheidsdienst Landbouw, natuurlijke hulpbronnen en Leefmilieu een gunstig advies uitgebracht op voorwaarde dat de ondergrondse holte Trou Loulou behouden blijft. Genoemde overheidsdienst lokaliseert eveneens een omtrek waarvan het wenselijk is dat hij opgenomen wordt als natuurgebied. Voorts is deze dienst van mening dat de Trou Loulou moet worden ingedeeld als beschermd gebied en dat het nuttig zou zijn een biologische verbinding te handhaven tussen de Trou Loulou en de natuurgebieden opgenomen ten noordoosten van de omtrek van de aanvraag. Tot slot doet de dienst een reeks verwante aanbevelingen, met name op het gebied van milieu en landbouw.

Het advies van de Waalse Overheidsdienst Mobiliteit en Infrastructuur wordt gunstig geacht daar er binnen de vereiste termijn geen advies is ontvangen.

Op 26 januari 2021 heeft het Waalse Erfgoedagentschap zijn advies uitgebracht, waarin aangestipt wordt dat het project in een archeologisch gevoelig gebied ligt. Het geeft aan dat het noodzakelijk zal zijn om een archeologisch onderzoek zowel aan de oppervlakte als onder de bodem uit te voeren en doet aanbevelingen om het netwerk van ondergrondse galerijen verbonden met de Trou Loulou in stand te houden.

Op 25 juni 2021 heeft de Waalse Commissie voor de studie en de bescherming van ondergrondse sites een uitvoerig advies overgemaakt, voornamelijk over het belang en de modaliteiten van een samengaan van de ondergrondse galerijen van Trou Loulou met de exploitatie van de steengroeve. Zij stelt voor de Trou Loulou uit te sluiten van de herziening van het gewestplan om te voorkomen dat deze plaats wordt uitgegraven en als ondergrondse holte van wetenschappelijk belang wordt opgenomen. Ook doet zij aanbevelingen over onder meer de bodem van de put en het

nut van het onderhouden van een houtkant in het noorden om de verplaatsing van chiroptera te vergemakkelijken en de verbinding met andere biologisch belangrijke plaatsen te behouden.

De Minister heeft besloten rekening te houden met de adviezen die in de fase van ontwerp-besluit. In het aangenomen ontwerpplan wordt immers de omtrek boven op de Trou Loulou en zijn omgeving uitgesloten van de herziening en wordt een ecologische verbinding opgenomen die de ingang van de Trou Loulou verbindt met de natuurgebieden ten noorden van de locatie. Bij de ontwerp-inhoud van het milieueffectverslag wordt ook rekening gehouden met de adviezen van de geraadpleegde instanties.

Dientengevolge heeft de Minister bij besluit van 8 december 2021:

- besloten tot herziening van het gewestplan Luik (blad 34/6);

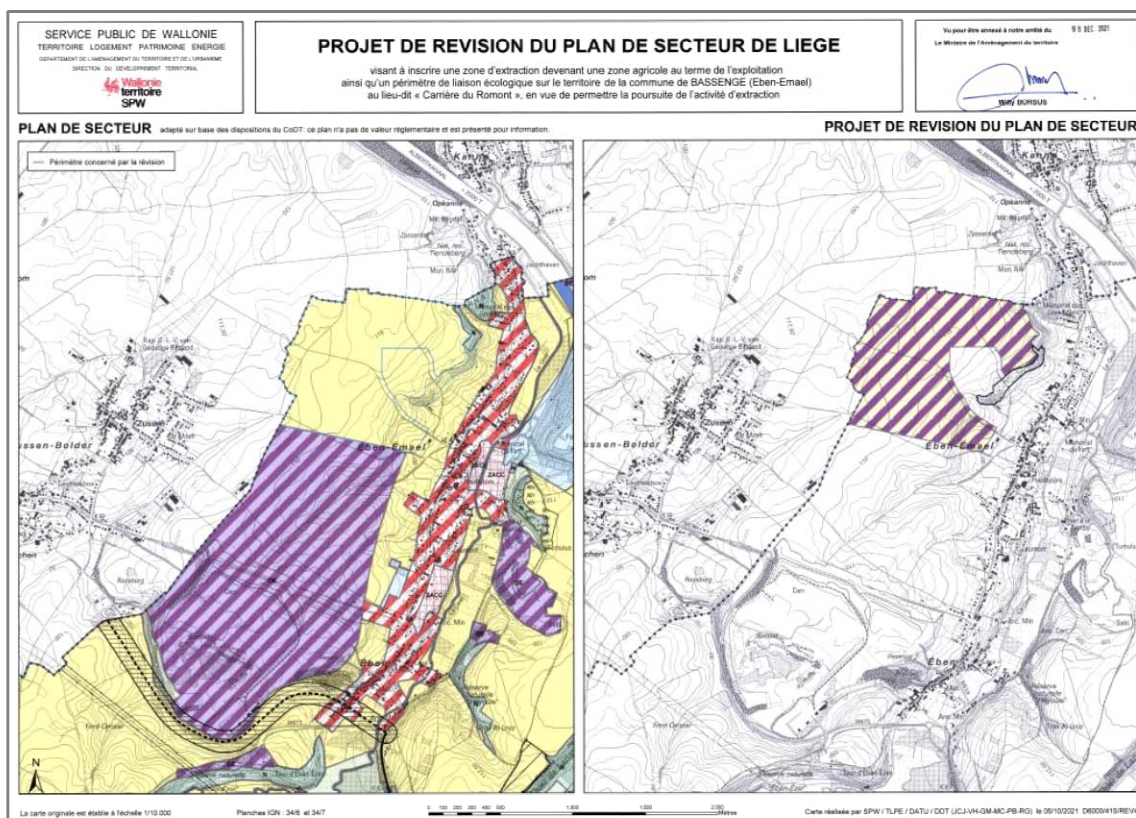
- het ontwerp-plan aangenomen met het oog op de opneming van:

*een ontginningsgebied dat na afloop van de ontginning een landbouwgebied wordt;

*een omtrek van ecologische doorgangsgebieden, als overdruk van het landbouwgebied opgenomen in het vigerende gewestplan;

op het grondgebied van de gemeente Bassenge, in het gehucht "Carrière van Romont", overeenkomstig bijgaand plan ;

- besloten tot opstelling van een milieueffectrapport van het ontwerp-plan en tot vaststelling van de ontwerp-inhoud ervan.

Ontwerpplan goedgekeurd op 8 december 2021

Besluit van 28 maart 2022 tot vaststelling van de definitieve inhoud van het milieueffectverslag

Er zij op gewezen dat artikel D.II.54, dat op die datum van kracht is, bepaalt dat de milieueffectbeoordeling enerzijds de elementen omvat die vereist zijn voor de herziening van het gewestplan in het kader van boek VIII van het Wetboek (milieueffectverslag) en anderzijds de elementen die vereist zijn voor de aanvraag van een vergunning krachtens boek I van het Milieuwetboek (milieueffectbeoordeling) en dat daarin niet is voorzien in een gemeenschappelijke bepaling van de inhoud van de milieueffectbeoordeling. Daarin wordt immers het volgende bepaald: *"Er wordt niet afgeweken van de regels betreffende de herziening van het gewestplan, noch van de regels betreffende de vergunningsaanvraag."*

In het milieueffectrapport dat de Minister in dit stadium heeft vastgesteld, is dan ook een overzicht opgenomen van de informatie die het milieueffectrapport moet bevatten met betrekking tot de milieubeoordeling van de herziening van het gewestplan.

De uiteindelijke milieubeoordeling bevat dus enerzijds de evaluatie-elementen met betrekking tot het plan en anderzijds de evaluatie-elementen met betrekking tot de vergunning. Het besluit tot herziening van het gewestplan is gebaseerd op de milieueffectbeoordeling van het plan, namelijk het milieueffectverslag.

Op 22 december 2021 is de ontwerp-inhoud van het verslag over milieueffecten voor advies toegezonden aan de Beleidsgroep Ruimtelijke ordening, de Beleidsgroep LeefMilieu, de gemachtigd ambtenaar, de technische ambtenaar, de Waalse Overheidsdienst Landbouw, Natuurlijke hulpbronnen en Leefmilieu, de Waalse Overheidsdienst Mobiliteit en infrastructuur, de Waalse Commissie voor de studie en bescherming van ondergrondse sites en het Waalse Erfgoedagentschap.

Op 14 januari 2022 is de ontwerp-inhoud van het milieueffectverslag met het oog op advies toegezonden aan de bevoegde autoriteiten van het Vlaamse Gewest en Nederland, rekening houdend met de grenscontext.

De Beleidsgroep Ruimtelijke ordening heeft haar advies ingediend op 13 januari 2022, de Beleidsgroep Leefmilieu op 18 januari 2022, de technische ambtenaar op 18 januari 2022 en de Waalse Overheidsdienst Mobiliteit en Infrastructuur op 3 februari 2022.

De gemachtigd ambtenaar, de Waalse Overheidsdienst Landbouw, Natuurlijke hulpbronnen en Leefmilieu, de Waalse Commissie voor de studie en bescherming van ondergrondse sites en het Waalse Erfgoedagentschap hebben geen advies uitgebracht.

De bevoegde autoriteiten van het Vlaamse Gewest hebben hun advies op 14 februari 2022 ingediend, dat voortvloeit uit een gecoördineerde reflectie tussen thematische deskundigen van de Vlaamse Regering, de gemeente Riemst en de provincie Limburg.

De bevoegde autoriteiten van Nederland hebben geen advies uitgebracht. De gemeenten Eijsden-Margraten en Maastricht hebben echter elk het initiatief genomen om op 14 februari 2022 een advies uit te brengen.

Van de suggesties van de geraadpleegde instanties werden enkele voorstellen overgenomen die het mogelijk maakten bepaalde elementen van de ontwerpinhoud te verduidelijken of aan te vullen, en de inhoud van het milieueffectverslag werd dienovereenkomstig gewijzigd.

Er is een aantal verduidelijkingen ingevoegd, hetzij in het hoofdstuk "nauwkeurigheid van de informatie", hetzij in het hoofdstuk "breedte van de informatie" van de inhoud van het milieueffectverslag. Ze hebben betrekking op:

- De landschaps- en topografische aspecten van het gebied, alsmede aspecten die verband houden met de beoordeling van de kenmerken van de Trou Loulou en de relevantie van de opnemingen van de omtrek van ecologische verbinding (rekening houdend met het advies van de Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening);

- De landschapseffecten van het project zichtbaar vanaf de Montagne Saint-Pierre en het beheer van slib (rekening houdend met het advies van de Beleidsgroep Leefmilieu);

- de kenmerken van de te gebruiken gegevens, de analyse van het slibbeheer en de verschillende scenario's met betrekking tot het tempo van de exploitatie van de steengroeve (rekening houdend met het advies van de technische ambtenaar);

- De noodzaak om de autoriteiten van het Vlaamse Gewest te raadplegen in het kader van de te verrichten analyse van de wenselijkheid om het tracé van de geplande regionale verkeersverbinding en de reservatie-omtrek af te schaffen (rekening houdend met het advies van de Waalse Overheidsdienst Mobiliteit en infrastructuur);

Het in overweging nemen van:

- * De bouw en exploitatie van een warmtekraftkoppelinginstallatie op de locatie van de CBR-installatie in Lixhe;

- * Het project "Einstein Telescope";

- * Ondergrondse holtes en vanuit leefmilieu oogpunt waardevolle locaties aanwezig op het grondgebied van naburige gewesten en staten;

(inoverwegingname van het advies van de Vlaamse autoriteiten).

De andere elementen die in de adviezen naar voren worden gebracht, zijn al, soms in een enigszins andere vorm, opgenomen in de ontwerpinhoud van het milieueffectverslag dat op 8 december 2021 is goedgekeurd. Voor het overige kwamen zij overeen met elementen van de beoordeling van de vergunning in plaats van die van het plan, of hadden zij geen betrekking op het project.

In het ministerieel besluit van 28 maart 2022 is derhalve de definitieve inhoud van het uit te voeren verslag over de milieueffecten vastgelegd.

Opmaken van het milieueffectenrapport

De aanvrager heeft het ontwerp bureau ARCEA aangewezen om het milieueffectverslag op te stellen. Deze projectauteur, naar behoren erkend, werd niet betwist.

Overeenkomstig artikel D.VIII.30 van het Wetboek werden de Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening, de Beleidsgroep Leefmilieu en de gemeentelijke adviescommissie van Bassenge regelmatig op de hoogte gehouden van de evolutie van de voorafgaandelijke onderzoeken en van het opstellen van het effectenverslag. Deze instanties hebben opmerkingen en suggesties gedaan:

- 5 april (CCATM) en 14 april 2023 (Beleidsgroep Ruimtelijke ordening) over fase I;

- 10 juli (CCATM), 18 augustus (Beleidsgroep Leefmilieu) en 1 september 2023 (Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening) over fase II.

De definitieve versie van het milieueffectverslag houdt rekening met de gemaakte opmerkingen en is op 22 december 2023 bij de Minister van Ruimtelijke ordening ingediend.

Besluit van 23 mei 2024 tot aanneming van het ontwerp-plan als gevolg van het milieueffectverslag

Aan het einde van de milieubeoordeling werd het advies gevraagd van de gemachtigd ambtenaar, de technische ambtenaar, de Waalse Overheidsdienst Landbouw, natuurlijke hulpbronnen en het Milieu en het Waalse Erfgoedagentschap. De gemachtigd ambtenaar heeft zijn advies uitgebracht op 13 maart 2024, de Waalse Overheidsdienst Landbouw, Natuurlijke hulpbronnen en Leefmilieu op 29 maart 2024 en het Waalse Erfgoedagentschap op 21 februari 2024, namelijk binnen de vereiste termijn. De technisch ambtenaar heeft geen advies uitgebracht, dus het wordt gunstig geacht.

De verschillende varianten die in het milieueffectverslag worden voorgesteld, zijn de volgende.

Ten eerste stelde hij een alternatieve afbakening voor die tot doel heeft de westelijke en noordelijke grenzen van de herziening af te stemmen op de gewestgrenzen en de grens van het ontginningsgebied bij de Trou Loulou beter te omschrijven. Rond deze locatie stelt hij, op basis van een geotechnisch onderzoek uitgevoerd door UMons, voor om een uniforme veiligheidsafstand van 30 meter aan te houden tussen de grenzen van het ontginningsgebied en de ondergrondse holtes van de Trou Loulou, gebaseerd op geografische coördinaten van 18 punten.

Deze alternatieve afbakening, die van de adviesorganen een gunstige beoordeling kreeg, werd goedgekeurd.

In het milieueffectenverslag wordt ook een alternatieve toewijzing voorgesteld, die erin bestaat de in het ontwerpplan van 8 december 2021 aangenomen ecologische verbindingsomtrek te vervangen door een groengebied, aangezien deze toewijzing waarschijnlijk beter zal voldoen aan de doelstellingen van instandhouding van de betrokken ecologische doorgang.

Deze alternatieve afbakening, die van de adviesorganen een gunstige beoordeling kreeg, werd goedgekeurd.

In het milieueffectenverslag zijn ook verschillende uitvoeringsvarianten voorgesteld.

De eerste variant van de tenuitvoerlegging bestaat erin, een gefaseerde exploitatie van West naar Oost te bepleiten, zodat de afzondering, die ten oosten van de omtrek zal worden opgezet, zich voldoende kan ontwikkelen voordat de winningsactiviteiten er dichterbij komen.

Deze variant van uitvoering, die door de meeste adviesorganen positief werd gewaardeerd, werd behouden en gerealiseerd door de toevoeging van de volgende aanvullende faseringsvereiste "de operatie volgt een algemene oriëntatie van West naar Oost" over het grootste deel van het ingeschreven ontginningsgebied.

De tweede uitvoeringsvariant heeft tot doel een aanvullende fase in te stellen door een kleine omtrek ten zuidoosten van het gebied te definiëren die als laatste moet worden geëxploiteerd gezien zijn eigen landschap en milieukenmerken en het feit dat het een wijngaard omvat. Het betreft een vallei dal gelegen aan de Rue Joseph Mélotte. De opsteller van het milieueffectverslag stelt ook voor dat het alleen mag worden geëxploiteerd wanneer een wijngaard die vergelijkbaar is met de bestaande wijngaard, wordt hersteld binnen de reeds ontwikkelde ontginningsite of in de nabijheid van de locatie.

Deze variant van de tenuitvoerlegging met betrekking tot de geleidelijke bezetting van het herziene gebied, die door de adviesorganen positief werd beoordeeld, werd in overweging genomen. Om echter rekening te houden met het advies van de gemachtigd ambtenaar, zijn de uitvoeringsvoorschriften gewijzigd om deze meer operationeel te maken.

Binnen deze omtrek is het volgende aanvullende faseringsvoorschrift toegevoegd : " Met de exploitatie mag slechts worden begonnen indien de winning is voltooid in het gebied waarop de eis van toepassing is *S.110 en indien een wijngaard van hetzelfde type als die welke vóór de winning aanwezig was, voorafgaandelijk weder is samengesteld overeenkomstig de voorwaarden van de vergunning die bedoeld is om de winningsactiviteit toe te staan", waarbij het gebied waarvan de eis *S.110 het grootste deel van het gebied is, het gebied dat van West naar Oost moet worden geëxploiteerd en dat in de twee voorgaande alinea's is vermeld.

De derde alternatieve tenuitvoerlegging die in het milieueffectverslag wordt voorgesteld, heeft ook betrekking op de zuidoostelijke omtrek van het gebied. Het heeft tot doel het verlies van landschap en natuurlijke componenten van het valleidal te compenseren, waaronder een oude boomgaard (bestaande uit oude appel- en perenbomen waaronder vele dode bomen) en een levende heg. In het milieueffectrapport wordt voorgesteld boomgaarden en heggen weder samen te stellen binnen de reeds ingerichte groeve of in de nabijheid van de locatie.

Gezien het feit dat er ook boomgaarden in het noordelijke deel van het gebied aanwezig zijn en om rekening te houden met de adviezen van de geraadpleegde instanties, met name die van de Waalse Overheidsdienst Landbouw, natuurlijke hulpbronnen en leefmilieu en die van de gemachtigd ambtenaar, is het over het geheel van het ontginningsgebied dat de aanvullende eis van natuurkeurigheid van de volgende bestemming is gehandhaafd " de afzonderingsmarge omvat natuurlijke elementen met biodiversiteitsfuncties en ecologische vermazing die vergelijkbaar zijn met die van de hoogstammige boomgaard die aanwezig was vóór de winning ".

Concluderend werd op basis van het verslag over de milieueffecten en rekening houdend met de adviezen van de geraadpleegde instanties vastgesteld dat een redelijk alternatief beter zou voldoen aan de doelstellingen dan het op 8 december 2021 goedgekeurde ontwerpplan. Bijgevolg werd in het ministerieel besluit van 23 mei 2024 een nieuw ontwerpplan aangenomen, met het oog op opnemings van:

- van een ontginningsgebied, dat na afloop van de ontginning een landbouwgebied wordt, met een oppervlakte van 94,75 hectare in plaats van een landbouwgebied en waarvan:

* het overgrote deel verbonden is aan een bijkomend voorschrift, met als merkteken op het plan de tekencombinatie "S.110" met betrekking tot de fasering van de inname ervan en de precisiegraad van de bestemming ervan, luidend als volgt:

" De exploitatie volgt een algemene oriëntatie van West naar Oost.

De afzondering omvat natuurlijke elementen met als doel het aantrekken van biodiversiteit en ecologische vermazing die vergelijkbaar zijn met die van de boomgaard met hoge stammen die aanwezig was vóór de winning. ";

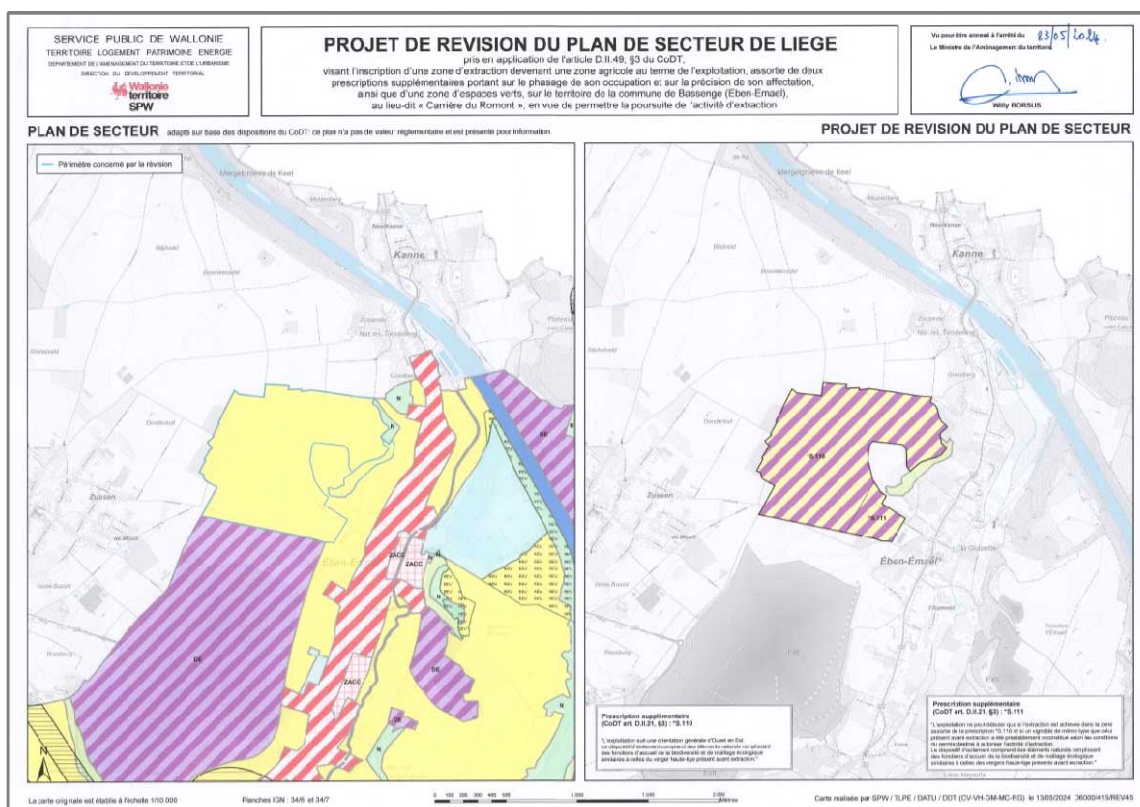
* het zuidoostelijk deel is verbonden aan een bijkomend voorschrift, met als merkteken op het plan de tekencombinatie "S.111" met betrekking tot de fasering van de inname ervan en de precisiegraad van de bestemming ervan, luidend als volgt:

" De exploitatie mag slechts beginnen indien de winning is voltooid in het gebied dat onder het voorschrift valt *S.110 en indien er reeds vooraf een wijngaard is heraangelegd van hetzelfde type als die welke vóór de winning aanwezig was, overeenkomstig de voorwaarden van de vergunning die bedoeld is om de winningsactiviteit toe te staan.

De afzondering omvat natuurlijke elementen met als doel het aantrekken van biodiversiteit en ecologische vermazing die vergelijkbaar zijn met die van de boomgaarden met hoge stammen die aanwezig was vóór de winning. ";

- een groengebied, met een oppervlakte van ongeveer 3,94 ha, gelegen op de helling die de ingang van de Trou Loulou verbindt met het iets noordelijker gelegen natuurgebied;

Overeenkomstig bijgevoegd plan.

Ontwerpplan goedgekeurd op 23 mei 2024

Gezamenlijk openbaar onderzoek

Aangezien het om een gezamenlijke procedure gaat voor een gewestplan en een vergunning, worden de ontwerp-herziening van het gewestplan Luik, die op 23 mei 2024 is aangenomen, en de aanvraag voor een bedrijfsvergunning, aan een gezamenlijk openbaar onderzoek onderworpen.

Deze enquête is uitgevoerd op het grondgebied van de gemeenten Bassenge en Visé, aangezien de gemeenten Bassenge en Visé op 22 maart 2018 door de gemachtigde en technische ambtenaren zijn aangewezen om het openbare onderzoek naar de vergunningsaanvraag uit te voeren en deze aanwijzing geldt ook voor de herziening van het gewestplan, gezien het gezamenlijke karakter van de procedure.

Het op 23 mei 2024 aangenomen ontwerp voor de herziening van het gewestplan Luik is derhalve van 16 september tot en met 30 oktober 2024 aan een openbaar onderzoek onderworpen op het grondgebied van de gemeenten Bassenge en Visé, overeenkomstig de eisen van artikel D.II.54/8 van het Wetboek, waarin wordt bepaald dat " *de gezamenlijke aanvraag aan een openbaar onderzoek wordt onderworpen overeenkomstig de modaliteiten die van toepassing zijn op een project van categorie B in de zin van artikel D.29-1 van boek I van het Milieuwetboek. Het onderzoek duurt echter vijftienveertig dagen*".

Tijdens het openbare onderzoek werden veel klachten en/of opmerkingen bij de gemeente Bassenge en die van Visé ingediend met volgende uitsplitsing:

gemeente Bassenge 500 klachten en/of opmerkingen, waaronder :

- 39 individuele brieven, waaronder:

* 20 tegen het project (11 per e-mail, 5 per post/afgifte, en 4 per e-mail en post) ;

* 19 ter ondersteuning van het project (17 per e-mail en 2 per post/afgifte);

* 461 standaard brieven, allemaal tegen het project :

* 250 in het Frans (226 per post/afgifte, 20 per e-mail en 4 per e-mail en post);

* 211 in het Nederlands (190 per post/afgifte, 13 per e-mail en 8 per e-mail en post);

- gemeente Visé ; 24 klachten en/of opmerkingen, waaronder :

° 21 ter ondersteuning van het project ;

° 3 tegen het project.

De belangrijkste onderwerpen die aan bod kwamen waren :

- De negatieve gevolgen voor het milieu, het landschap, de landbouw, de biodiversiteit, ondergrondse holttes (met inbegrip van die van het Trou Loulou), grondwater, mobiliteit, volksgezondheid, de leefomgeving (lawaaï, stof, enz.), enz., alsmede de accumulatie van deze effecten ;

- grondaanvoer en herontwikkeling;

- het type exploitatie, de fasering ervan, de bufferruimten ;

- de positieve effecten op de economie, de werkgelegenheid en de biodiversiteit ;

- de procedure, de kwaliteit van de milieubeoordeling.

Adviezen

Op 29 augustus 2024 werden de adviezen van de Beleidsgroep Ruimtelijke ordening en de Beleidsgroep Leefmilieu gevraagd overeenkomstig artikel D.II.54/8, lid 3, van het Wetboek. De Beleidsgroep Ruimtelijke ordening en de Beleidsgroep Leefmilieu hebben beide gunstige adviezen uitgebracht, die respectievelijk op 11 oktober 2024 en 15 oktober 2024, ofte binnen de vereiste termijn, zijn toegezonden.

De Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening merkt op dat het project van goede kwaliteit is en serieus is, dat het met alle aanbevelingen uit het milieueffectverslag rekening houdt en dat het beantwoordt aan de zorgen die de Beleidsgroep in eerdere adviezen heeft geuit.

De Beleidsgroep Leefmilieu brengt een advies uit Gunstig over de milieugeschiktheid van het project om een ontginningsgebied en een groengebied op te nemen " en "houdt zich aan de doelstellingen van de herziening die het mogelijk maken de productie in stand te houden en de activiteit voort te zetten". De Beleidsgroep deelt de analyse van de auteur van het rapport over de behoeften en locatie van het project en de heropneming als landbouwgebied na exploitatie. "

Hij verbindt het gunstig advies aan het in aanmerking nemen van " *de door de auteur voorgestelde voorstellen voor alternatieve afbakening en tenuitvoerlegging, die de impact van het voorontwerp op het milieu verminderen* " , terwijl hij onderstreept dat " *deze voorstellen in aanmerking zijn genomen in het ministerieel besluit van 23/05/2024 tot wijziging van het ontwerp-plan, met uitzondering van de daadwerkelijke instelling van een bufferzone vóór de komst van fronten, op passende wijze naar de vergunningsaanvraag verwezen*". De overige opmerkingen hebben betrekking op de procedure voor het verlenen van de vergunning.

Beide beleidsgroepen leggen de nadruk op het onvolledig karakter van het milieueffectenverslag.

Op 10 september 2024 is overeenkomstig de artikelen D.VIII.12, R.VIII.12-1 en R.VIII.12-2 van CODT om advies van de bevoegde autoriteiten van het Vlaamse Gewest en Nederland gevraagd over het ontwerp van herziening van het gewestplan. De bevoegde autoriteiten van het Vlaamse Gewest hebben op 29 oktober 2024 een in het Nederlands opgesteld advies uitgebracht en de bevoegde autoriteiten van Nederland hebben op 16 december 2024 een in het Frans opgesteld advies uitgebracht. Beide adviezen werden binnen de gestelde termijn toegezonden.

Beide adviezen zijn gunstig en onderhevig aan voorwaarden of opmerkingen. Dit vallen echter veeleer onder de modaliteiten voor de exploitatie en dus de voorwaarden voor het verlenen van de vergunning.

De gemeenteraad van Bassenge, de enige gemeente op het grondgebied waarvan het ontwerp-plan zich uitstrekt, heeft tijdens zijn vergadering van 21 november 2024 een gunstig advies uitgebracht. Dit advies is op 4 december 2024, dus binnen de gestelde termijn, toegezonden.

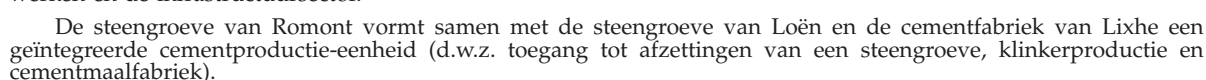
De gemeenteraad motiveerde zijn gunstige advies door erop te wijzen dat de teruggave na exploitatie naar de landbouwfunctie, ook al is de kwaliteit van de grond soms controversieel, " *een zeldzaam concept is dat moet worden toegejuicht* " en dat de samenhang tussen de voorgaande fasen en fase 3 vereist is.

Hij wijst op de bijdrage van het project in termen van biodiversiteit en de positieve aspecten van het inschrijven van een groene ruimte. Ook worden diverse overwegingen uitgebracht met betrekking tot bufferzones, onteigeningen, wijngaarden ten zuidoosten van het gebied, boomgaarden en aanvullende eisen van het ontwerpplan.

Definitieve aanneming

Aangezien in het op 23 mei 2024 goedgekeurde ontwerp-plan reeds rekening was gehouden met de resultaten van het verslag over de milieueffecten en de inhoud van de adviezen en, anderzijds, het openbaar onderzoek en de laatste adviezen geen nieuw element hebben geïntroduceerd dat nog niet was geanalyseerd en dat een verdere wijziging van het ontwerpplan zou vereisen, bevat het ministerieel besluit waarbij de herziening van het gewestplan van Luik definitief wordt goedgekeurd (plaat 34/6) geen wijzigingen ten opzichte van het op 23 mei 2024.

Overeenkomstig bijgevoegd plan.

In de steengroeve van Romont exploiteert de aanvrager kalkstenen rotsen tegen een volume van ongeveer 2,1 miljoen ton per jaar, terwijl slechts 150.000 ton kalk per jaar afkomstig is van de steengroeve van Loën (natte krijt die slechts in kleine hoeveelheden gebruikt kan worden in het cementproductieproces).

Uit het milieueffectrapport blijkt dat 70 % van de in de steengroeve van Romont ontgonnen materie bestemd is voor de cementfabriek van Lixhe (100 % van de carbonaten en ongeveer 7 % van het gewonnen leem) ; dat de rest van de ontgonnen materie (leem, vuursteen en zand) ofwel wordt opgewaardeerd in de baksteenindustrie ofwel wordt gebruikt voor de herinrichting van de steengroeve. De activiteiten van de fabriek in Lixhe hangen dus rechtstreeks af van de productie van de steengroeve in Romont.

De cementmarkt wordt voornamelijk bezet door drie ondernemingen in België, namelijk CBR (HeidelbergCement Group), Holcim Belgium (Holcim-Lafarge Group) en CCB (Cementir Group). Aangezien de CBR Lixhe geïntegreerde eenheid de enige in het oosten van Wallonië is en gezien de afstand tussen de verschillende locaties, kan de concurrentie tussen CBR Lixhe en de andere twee ondernemingen (Holcim en CCB) als gering worden beschouwd. Hetzelfde geldt voor cementfabrieken in grensoverschrijdende landen.

Uit het milieu-effectrapport blijkt dat de klinker- en cementmarkt stabiel is of in de loop der tijd zelfs licht groeit en dat deze trend naar verwachting in de toekomst niet significant zal veranderen.

De geïntegreerde eenheid van Lixhe neemt een prominente plaats in op de Belgische cementmarkt en voldoet aan een reële vraag. Volgens het basisdossier vertegenwoordigt de hoeveelheid cement die in de cementfabriek van Lixhe wordt geproduceerd ongeveer 25 % van het cement dat in België wordt geproduceerd.

Uit het milieueffectrapport blijkt ook dat 75 tot 80 % van de productie van de cementfabriek in Lixhe op de Belgische markt wordt verkocht, voornamelijk in de provincies Luik en Limburg. Het saldo wordt voornamelijk verkocht in Nederland (tussen 15% en 20%) en in mindere mate in Duitsland, Frankrijk en Luxemburg.

In het milieueffectverslag wordt gesteld dat de cementsector zich moet aanpassen aan de technologische ontwikkelingen en het gebruik en de integratie van alternatieve materialen in de klinker- en cementproductie. In dit verband wordt opgemerkt dat CBR Lixhe een van de leiders op dit gebied lijkt te zijn, met name gezien de verschillende onderzoeks-, ontwikkelingsprogramma's, acties en dergelijke.

Het aantal werknemers in de geïntegreerde eenheid die bestaat uit de cementfabriek van Lixhe en de steengroeven Romont en Loën bedraagt in totaal ongeveer 210 voltijdequivalenten. Volgens het milieu-effectrapport is meer dan 60 procent van het personeel gevestigd in de gemeente Bassenge of in de naburige gemeenten (Visé, Oupeye en Riemst).

Het aantal indirecte banen dat door de geïntegreerde eenheid wordt gegenereerd, wordt geschat op meer dan 300 voltijdequivalenten. Het gaat hierbij onder meer om banen in verband met directe toeleveranciers en toeleveranciers, alsook om banen die door deze toeleveranciers in de economie worden gecreëerd (vervoer en logistiek, energie, productie, machinebouw, bedrijfsondersteuning, enz.).

Het ontbreken van een herziening van het gewestplan zou leiden tot de stopzetting van de winningsactiviteiten in Romont, de sluiting van de Lixhe-fabriek en de vermoedelijke sluiting van de Loënsteengroeve. De stopzetting van de activiteiten zou ook leiden tot het verlies van alle directe banen en zou ook gevolgen hebben voor de indirecte banen.

Het milieueffectverslag voegt daaraan toe dat de sluiting van de geïntegreerde eenheid ook zou leiden tot :

- een niet te verwaarlozen verlies aan lokale en regionale economische voordelen;
- een regionaal en nationaal probleem met betrekking tot de verwerking van de 600.000 ton afval die jaarlijks als brandstof wordt gebruikt in de fabriek van Lixhe;
- een probleem met de lokale cementvoorziening op nationaal niveau en waarschijnlijk een stijging van de uiteindelijke cementkosten als de cementmarkt via de buurlanden moet worden bevoorrad (vanwege de grotere leveringsafstanden);
- gevolgen voor de markten stroomopwaarts en stroomafwaarts van de geïntegreerde eenheid.

De geïntegreerde eenheid van CBR Lixhe neemt daarom een strategische plaats in in de nationale, regionale en lokale economie.

Door de uitvoering van het gewestplan zal het voor landbouw bestemde areaal tijdelijk worden ingekrompen. Om het effect van de uitbreiding van steengroeven op landbouwactiviteiten te beperken, worden in het milieueffectverslag verschillende aanbevelingen gedaan die in punt 6 zijn uitgewerkt. Landbouwactiviteiten.

Er zij op gewezen dat het ontginningsgebied aan het einde van de exploitatie van de steengroeve van Romont een landbouwgebied zal worden, waardoor het terrein aan de landbouw teruggegeven zal kunnen worden en de gevolgen voor de werkgelegenheid van de landbouwsector in de buurt van de steengroeve bijgevolg zullen worden beperkt.

In het milieueffectverslag wordt vastgesteld dat de reserve van de afzettingen die toegankelijk is in het verlengde van het gebied van aanhorigheden van ontginningen dat afhankelijk is van de mijnbouw en die momenteel in het gewestplan is opgenomen, bijna is uitgeput. Het bevestigt de kwaliteit van de bestaande afzetting binnen de voor de uitbreiding van de winningsput gevraagde verlenging en het ontbreken van een geldige alternatieve locatie.

Uit het milieueffectrapport blijkt dan ook dat de exploitatie van de afzetting op het terrein gerechtvaardigd is, niet alleen in het licht van de sociaal-economische behoeften van de onderneming, maar ook van de betrokken sector. Het draagt bij tot de ontwikkeling van een lokale hulpmiddelen en beantwoordt op verschillende gebieden aan de behoeften van de gemeenschap.

Benadrukt moet worden dat de verlenging van de steengroeve een troef is voor de economische ontwikkeling van de regio. Het project van de aanvrager zal de nationale, regionale en lokale economie ten goede komen, evenals het behoud van werkgelegenheid en de duurzaamheid van onderaannemers en dienstverleners en productleveranciers.

De herziening van het gewestplan maakt het mogelijk de steengroeve-activiteiten op het terrein nog eens vijftien jaar voort te zetten. De aanvrager is niet van plan het tempo van de ontginningen ten opzichte van de huidige situatie te wijzigen.

2. Leefkwaliteit en menselijke gezondheid

Het milieueffectverslag beschrijft de toekomstige exploitatie en beoordeelt de mogelijke hinder die deze kan veroorzaken.

Met deze noordelijke uitbreiding zal de ontginning dicht bij het dorp Emael komen, wat ook stof- en geluidshinder dicht bij sommige omwonenden kan brengen.

Uit het milieueffectrapport blijkt dat de huidige exploitatie van de steengroeve van Romont geen significante geluidsoverlast veroorzaakt, maar dat het verkeer van en naar de niettemin impulsieve geluiden kan genereren die storend kunnen zijn.

Uit het milieu-effectverslag blijkt dat de steengroeve, bij gebrek aan een doeltreffend buffersysteem, een aanzienlijke impact heeft op zijn onmiddellijke omgeving in termen van stofuitstoot.

De omtrek of isolatievoorziening die in het ontginningsgebied moet worden opgenomen, zal echter, wanneer deze volledig is ontwikkeld, de geluidsoverlast en stofemissies verminderen.

Aangezien aangestipt wordt dat de exploitatie een algemene oriëntatie van West naar Oost zal moeten volgen, zal het aanvullende voorschrift *S.110 dat de herziening vervolledigt van het aan het ontginningsgebied gehechte gewestplan de ontwikkeling mogelijk maken, tijdens de eerste exploitatiefasen, van de afzonderingsmarge die aan de

oostelijke rand van het ontginningsgebied zal worden aangelegd, waardoor de doeltreffendheid van deze buffervoorzieningen in de strijd tegen lawaai en stof wordt gewaarborgd wanneer de exploitatiefronten het dorp Eben-Emael zullen naderen.

In het milieu-effectrapport staat dat dorpen aan de Vlaamse kant van de gewestgrens minder gevoelig zijn voor de uitbreiding van de steengroeve vanwege de afstand tussen de omtrek van de uitbreiding en de eerste woningen in het Vlaamse Gewest en het feit dat ze tegenover de heersende winden liggen.

De aanvrager vuurt geen mijnschoten af om de afzetting in de steengroeve van Romont uit te baten. Hetzelfde geldt voor de uitbreiding van de steengroeve, die het risico beperkt in termen van trillingen.

Het milieueffectverslag bevat een aantal aanbevelingen om de effecten naarmate de winningsactiviteit vordert, te voorkomen en te verminderen. Deze omvatten afgravingen buiten droge perioden, het besproeien van de aardewegen en het beperken van de verkeerssnelheid op de locatie. Het beveelt ook aan een voorspellend theoretisch model van trillingsdispersie in de grond te creëren, dat het mogelijk moet maken om enerzijds na te gaan of de geldende normen worden nageleefd en anderzijds om de stabiliteit van de Trou Loulou, maar ook van de andere ondergrondse holtes in de omgeving (Kanne grotten), te waarborgen.

Zowel de in het milieueffectverslag aanbevolen maatregelen als de gedetailleerde kenmerken van de isolatieperimeters of -voorzieningen (breedte, samenstelling, enz.) vallen echter binnen het toepassingsgebied van de uitvoering van het gewestplan en niet onder het plan zelf. Onderwerpen als geluid, trillingen en luchtkwaliteit zijn uitvoerig bestudeerd in de milieueffectbeoordeling die in het kader van de gezamenlijke vergunningsaanvraag is uitgevoerd.

3. Materiële goederen - gebouwd kader - Cultureel erfgoed

Het in de buurt van de steengroeve aanwezige gebouwd kader en de omtrek van de herziening van het gewestplan bestaat uit de entiteiten Eben-Emael (Bassenge), Zichen-Zussen-Bolder (Riemst) en Kanne (Riemst).

De uitbreiding van de activiteiten zal vooral de winningsput dicht bij de huizen van het dorp Emael brengen.

Daarmee rekening houdend, vrezende sommige omwonenden van de uitbreiding waarin de herziening van het gewestplan voorziet, een waardevermindering van hun goederen.

Een dergelijke waardevermindering valt evenwel niet onder het gewestplan, maar onder de tenuitvoerlegging ervan. De maatregelen om mogelijke effecten op materiële goederen te voorkomen, te beperken en waar nodig te compenseren, vallen onder de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan.

Het is nuttig eraan te herinneren dat de herziening van het gewestplan bedoeld is om de uitbreiding van een bestaande steengroeve mogelijk te maken en dat de winning uit de afzetting zal plaatsvinden volgens dezelfde werkwijzen, d.w.z. zonder mijnschoten.

De waarde van onroerend goederen moet ook op lange termijn in aanmerking worden genomen. Na afloop van de uitbating zal het ontginningsgebied een landbouwgebied worden dat niet zal leiden tot waardeverlies van nabijgelegen onroerende goederen. Integendeel, de herontwikkeling zal een aantal positieve aspecten met zich meebrengen, met name de aanleg van wandelpaden, landschapsarchitectuur, enz.

Met betrekking tot erfgoedelementen wordt in het milieueffectverslag opgemerkt dat er geen uitzonderlijke of geclassificeerde erfgoedelementen zijn gelegen binnen of in de onmiddellijke nabijheid van de omtrek van de herziening van het gewestplan en dat er daarom geen gevolgen voor mogen worden overwogen, maar in het milieueffectverslag wordt vermeld dat de omtrek van de uitbreiding zich in een archeologisch gevoelige context bevindt. De archeologische kaart van Wallonië heeft drie gevoelige gebieden opgenomen in het verlengde van of voor de directe omgeving van de omtrek van de herziening. Daarnaast grenst een beschermd landschap en culturele omtrek ("westelijke flank van de Geervallei"), gelegen ten westen van het dorp Kanne in het Vlaamse gewest, aan de omtrek van de herziening van het gewestplan in het noordoostelijke deel.

Uit het rapport over milieueffecten blijkt dat de effecten op dit beschermde gebied in het Vlaamse Gewest voornamelijk betrekking hebben op landschapsaspecten.

Om te voorkomen dat effecten op archeologische overblijfselen potentieel aanwezig blijven in het verlengde van de omtrek van de uitbreiding, wordt in het milieueffectverslag aanbevolen om een systematische landbeoordeling uit te voeren voordat er afgravingen worden verricht. Deze beoordeling zal bepalend zijn voor de aard en het belang van de overblijfselen en structuren die zouden kunnen worden aangetroffen en die, indien nodig, de opgraving van de aldus geopenbaarde resten zullen rechtvaardigen.

In het verslag wordt ook aanbevolen een overeenkomst te sluiten tussen het Waalse Erfgoedagentschap en de aanvrager over de archeologische interventies die vóór de exploitatie van de afzetting moeten worden uitgevoerd.

Deze maatregelen vallen evenwel niet onder het gewestplan. In de vergunning die samen met de aanneming van de herziening van het gewestplan wordt afgegeven, worden de procedures vastgesteld die moeten worden toegepast om te voorkomen dat archeologische schade wordt toegebracht, en die mogelijk aanwezig blijven binnen de grenzen van de uitbreiding van de steengroeve.

Overwegende dat uit het milieueffectrapport tenslotte blijkt dat, op voorwaarde dat de huidige exploitatiekenmerken strikt worden nageleefd, de risico's van interacties tussen enerzijds de winningsactiviteiten in de steengroeve van Romont en de uitbreiding daarvan enerzijds en het Einstein-telescoopproject anderzijds minimaal is.

4. Oppervlakte- en grondwater

Grondwateren

De omtrek van de herziening van het gewestplan valt binnen het kader van het grondwaterlichaam RWM040, bekend als "Krijt uit het stroomgebied van de Jeker". De stroom van de aquifer aan de omtrek van de herziening van het gewestplan vindt over het algemeen plaats van West naar Oost, richting stroomgebied.

De aanvrager exploiteert de afzetting (putbodemp) op een gemiddelde hoogte van 67 meter) boven het niveau van de aquifer (hoogte van 65 meter). Hetzelfde zal gelden bij de exploitatie van het ontginningsgebied dat in de herziening van het gewestplan is opgenomen. Uit het milieueffectrapport blijkt dat de huidige steengroeve en de uitbreiding ervan derhalve niet leiden tot een neergang van het waterpeil, de bodemverdichting of veranderingen in het bredere hydrogeologische regime.

Binnen de omtrek van de herziening van het gewestplan is er geen winning of beschermingsomtrek voor winningen geregistreerd.

Uit het milieu-effectverslag blijkt dat de aanvrager een waterwinning exploiteert (werkcode 34/6/6/002) nabij de ingang van de steengroeve, ten zuiden van het in het huidige gewestplan vermelde gebied van aanhorigheden van ontginningsgebieden. Het water uit deze winning wordt gebruikt voor het reinigen van voertuigen die de steengroeve verlaten.

Een waterwinning van de SWDE die wordt gebruikt voor de openbare distributie van water (werkcode 34/6/6/001) wordt eveneens geregistreerd, ten zuidoosten van de steengroeve. In het zuidelijke deel van de steengroeve, ten noorden van het gebied van aanhorigheden van ontginningsgebieden, bevinden zich twee besloten voorkomingsgebieden (verre afstand, type IIb) en (nabije afstand, type IIa), die verband houden met deze winning, en bestrijken gedeeltelijk de reeds herontwikkelde percelen.

De winning die door SWDE wordt geëxploiteerd, ligt meer dan 1500 meter ten zuiden van het in het herziene gewestplan aangegeven ontginningsgebied. De uitbreiding van de steengroeve is verder van dit stroomgebied en de daarmee samenhangende preventiegebieden afgelegen. In het milieueffectrapport wordt geconcludeerd dat de herziening van het gewestplan geen gevolgen zal hebben voor de voorraden van tot drinkwater verwerkbaar water.

Het milieueffectrapport echter wijst op een impact van de landbouwactiviteit op de kwaliteit van het grondwater ter hoogte van de winning die wordt gebruikt voor de openbare watervoorziening, zonder dat de oorzaak van deze impact precies kan worden vastgesteld (vroegere/huidige landbouwactiviteiten of kwaliteit van de exogene grond die wordt gebruikt voor de herinrichting van de steengroeve).

Er wordt aangestipt dat er moet worden toegezien op de kwaliteit en de herkomst van de exogene grond die wordt gebruikt voor het opvullen van de toekomstige winningsput. In dit verband zij erop gewezen dat het decreet inzake bodembeheer en -sanering van 1 maart 2018 (bodemdecreet) het gedifferentieerde beheer van de grond organiseert naar gelang van de kwaliteit en de oorsprong ervan, en naar gelang van de kenmerken en de gebruikstypen van de ontvangende omgevingen. In dit decreet worden vijf soorten bodemgebruik gedefinieerd, van natuurlijk gebruik (type I) tot industrieel gebruik (type V), vastgesteld op basis van de bodemsamenstelling. In ontginningsgebieden zijn alleen bodemafzettingen van type I tot en met III toegestaan. Bovendien wordt in het milieueffectverslag gesteld dat de steengroeve van Romont is opgenomen als een "ontvangende locatie" die geschikt is voor exogene gronden van de typen I (natuurlijk gebruik) en II (landbouwgebruik) in de zin van het bodemdecreet. Deze elementen garanderen dus een herontwikkeling van het gebied met respect voor het milieu en het grondwater.

Er zij op gewezen dat de maatregelen die moeten worden genomen om de effecten van het project op de grondwaterkwaliteit te voorkomen, echter afhankelijk zijn van de vergunning die wordt afgegeven in samenhang met de goedkeuring van de herziening van het gewestplan.

Tenslotte valt de aanvraag van meerdere bezwaarindieners over het uitvoeren van een grondig onderzoek naar de PFAS-concentraties niet binnen het kader van het gewestplan valt.

b. Oppervlaktewateren

De steengroeve van Romont bevindt zich in het stroomgebied van de Maas stroomafwaarts en maakt deel uit van het oppervlaktewaterlichaam "Jeker II". De dichtstbijzijnde waterloop is de Jeker (niet-bevaarbare waterloop van de 1e categorie) die het dorp Eben-Emael doorkruist op een afstand van ongeveer 500 meter ten oosten van de huidige steengroeve en haar uitbreiding.

Er is geen waterloop gelegen op of in de onmiddellijke nabijheid van de omtrek van de herziening van het gewestplan. In het milieueffectrapport wordt geconcludeerd dat de herziening van het gewestplan geen wijzigingen zal inhouden voor het waterstelsel.

Ter herinnering: De steengroeve van Romont maakt gebruik van de afzetting boven het niveau van de aquifer, waardoor geen water moet worden opgepompt en dus geen lozing in het hydrografische netwerk nodig is.

De omtrek wordt echter beïnvloed door de aanwezigheid van verschillende geconcentreerde aflooppassen in het zuidoostelijke deel en aan de westgrens. In het milieu-effectverslag wordt aanbevolen de getroffen wateren ter plaatse te beheren om geen gevolgen te hebben voor de stroomopwaartse en/of stroomafwaartse richting van deze aflooppassen.

De tenuitvoerlegging van deze aanbeveling valt echter binnen het toepassingsgebied van de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan.

5. Grond en ondergrond

De overgrote meerderheid van de natuurlijke bodems die in de omtrek van uitbreiding van de steengroeve aanwezig zijn, zijn van uitstekende landbouwkwaliteit. In het milieueffectrapport staat dat alleen de zeer steenachtige bodems op de oostelijke rand van het plateau, die zich op voormalige alluviale terrassen bevinden, slecht of ongeschikt zijn voor de teelt of de tuinbouw. Deze bodems worden meestal bezet door struikgewas en bebossing.

In het rapport over milieueffecten wordt ook gesteld dat de wijngaard in het zuidoosten van de omtrek is gevestigd op relatief steenachtige bodems die zeer gunstig blijken te zijn voor de ontwikkeling van de wijnstokken.

Voor exploitatie ervan moet de afzetting worden afgegraven om benutbare rotsen te delven. Het afgraven van de afzetting bestaat uit het verwijderen van de laag akkerbouwaarde en de residuen die de gewenste rotsen bedekken.

De door de aanvrager geëxploiteerde afzetting bestaat uit kalkstenen rotsen, namelijk krijt en tuf, die zich boven het niveau van de watertafel bevinden. Deze rotsgesteenten bezitten de kenmerken die nodig zijn voor hun terugwinning in de vorm van cement en klinker binnen de cementfabriek van Lixhe (productieproces door een droge oven).

Het milieu-effectrapport wijst op de aanwezigheid van karstverschijnselen in het oostelijke deel van de omtrek van de uitbreiding. Deze verschijnselen van oppervlakkige aantasting van de afzetting worden reeds ondervonden en momenteel beheerd door de exploitant van de steengroeve van Romont.

Ondanks de aanwezigheid van deze karstfenomenen bevestigt het rapport over milieueffecten de kwaliteit van de afzetting die zich op de plaats van uitbreiding van de steengroeve bevindt.

Uit het milieueffectrapport blijkt dat 70 % van de in de steengroeve van Romont ontgonnen materie bestemd is voor de cementfabriek van Lixhe (100 % van de carbonaten en ongeveer 7 % van het gewonnen leem); dat de rest van de ontgonnen materie (leem, vuursteen en zand) ofwel wordt opgewaardeerd in de baksteenindustrie ofwel wordt gebruikt voor de herinrichting van de steengroeve. Dit vormt een optimale exploitatie van de ondergrondse rijkdommen.

De momenteel bestaande bodems zullen tijdelijk uit de landbouwfunctie worden verwijderd naarmate het ontginningsfront vordert.

In het milieu-effectrapport staat dat er speciale aandacht moet worden besteed aan de stabiliteit, zowel binnen (wanden van het operationele front) als buiten het terrein (ondergrondse galerijen van de Trou Loulou).

In het milieueffectrapport wordt vermeld dat de exploitatiemethode die in de steengroeve van Romont wordt gebruikt, namelijk het afgraven van de afzetting aan de voet van de helling met behulp van graafmachines, twee soorten instabiliteit van de wanden kan veroorzaken: geleidelijke erosie van de bovenkant van de wanden en aardverschuivingen langs de wanden. Er wordt echter ook vermeld dat het gewonnen gesteente goede geotechnische eigenschappen heeft en dat de winningsfronten van de bestaande steengroeve goed standhouden, zonder dat er tijdens de exploitatie belangrijke aardverschuivingen zijn waargenomen.

De gevolgen van de herziening van het gewestplan voor de Trou Loulou worden in punt 9 uitvoerig besproken. Biologische diversiteit – Fauna en flora

De opnemings van een ontginningsgebied die aan het einde van de activiteit een landbouwgebied wordt, maakt het mogelijk om de grond die bestemd is voor de landbouwfunctie, te herstellen zodra de bewerking is voltooid.

De winningsput zal worden gevuld tot ongeveer tien meter dik om een basis te leggen voor het land dat zal worden teruggegeven aan de landbouw. In het milieueffectrapport wordt gesteld dat de opvulling eerst bestaat uit vuursteentjes op de bodem van een put (drainagelaag), gevolgd door een storting van steriele materialen van de heuvel van Romont, die zich ten zuiden van de steengroeve bevindt en bestaand uit afgegraven aarde uit de eerste fasen van de exploitatie van de steengroeve, en ten tweede uit wat afgegraven werd als gevolg van de uitbreiding (slib, klei en zandgrond).

Gezien het tekort aan interne materialen voor de herinrichting van de steengroeve, moet er exogene grond worden aangevoerd om een topografisch niveau te behouden dat vergelijkbaar is met dat van de huidige herinrichting van de steengroeve van Romont.

Het bouwland van de afgegraven aarde zal dan worden gebruikt om het land te bedekken dat zal worden teruggegeven aan de landbouw.

Het decreet inzake bodembeheer en -sanering van 1 maart 2018 vermeld onder punt 4.a. "Grondwater" en het besluit van de Waalse Regering van 5 juli 2018 betreffende het beheer en de traceerbaarheid van grond bij de herinrichting van de groeve uiteraard eveneens in acht moet worden genomen.

De voorwaarden voor de herinrichting van de uitbreiding van de steengroeve vallen onder de vergunning die samen met de goedkeuring van deze herziening van het gewestplan is afgegeven.

6. Landbouwactiviteit

De herziening van het gewestplan voorziet in de opnemings van een nieuw ontginningsgebied en een nieuw groengebied ten koste van het landbouwgebied.

De conclusies van het milieueffectrapport doen geen afbreuk aan de beoordeling van het belangenevenwicht tussen de ontwikkeling van de Waalse landbouw en het sociaal-economische belang van het project van de aanvrager. Zij bevestigen derhalve het belang van een herziening van het gewestplan om de ontwikkeling van deze sector te ondersteunen.

De tenuitvoerlegging van het gewestplan zal echter een niet te verwaarlozen invloed hebben op de landbouwactiviteit die op het terrein aanwezig is, aangezien de landbouwgebieden hierdoor tijdelijk zullen worden ingekrompen.

Zoals reeds vermeld in punt 1. "Relevante aspecten van de sociaal-economische situatie" bevat het milieueffectverslag diverse aanbevelingen om de gevolgen voor landbouwactiviteiten te beperken. Het beveelt met name aan om de ontginningsactiviteiten van de steengroeve in overleg met de landbouwers te organiseren, zodat zij hun werkzaamheden kunnen plannen en de vernietiging van gewassen, verlies van bodemverbeteringen, onnodige voorbereidende werkzaamheden, enz. Het beveelt ook aan zo spoedig mogelijk de herontwikkeling van de percelen landbouwgrond en de herverdeling ervan te organiseren, teneinde de gevolgen voor de landbouwbedrijven in de loop van de tijd te beperken.

Overwegende dat het ontwerpplan voorziet dat het ontginningsgebied na de exploitatie van de uitbreiding van de steengroeve van Romont wordt omgevormd tot landbouwgebied, zodat het land weer voor landbouwdoeleinden kan worden gebruikt; In het milieueffectrapport wordt gesteld dat de landbouwzone de enige bestemming is die de verschillende uitdagingen van de locatie aankan, zowel wat landbouw, biodiversiteit als landschap betreft, en tegelijkertijd de compatibiliteit waarborgt tussen de primaire bestemming van de opdracht en de technische beperkingen in verband met de geplande verlichting zodra de steengroeve gedeeltelijk is opgevuld.

De Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu en de gemeenteraad van Bassenge keuren de terugkeer naar landbouwgebied aan het einde van de exploitatie goed. De gemeenteraad van Bassenge merkt op dat de herbesteding van een steengroeve tot landbouwgebied "een zeldzaam concept is dat moet worden toegejuicht".

Momenteel wordt de landbouw herontwikkeld op het niveau van de percelen die worden geëxploiteerd in het kader van de eerder aan de aanvrager verleende winningsvergunning. Laatstgenoemde voert de opvallingen en aanpassingen uit die nodig zijn voor de terugkeer van landbouwactiviteiten naarmate de winningsfronten vorderen. Hetzelfde geldt wanneer het toekomstige ontginningsgebied zal worden geëxploiteerd.

Het milieueffectverslag wijst er evenwel op dat ondanks het herstel van landbouwgrond aan het einde van de exploitatie, de uitvoering van het project zou kunnen leiden tot een vermindering van het oorspronkelijke landbouwareaal, aangezien een deel van de herstelde grond voor andere doeleinden zal worden gebruikt (landschapsarchitectuur, wegen, enz.).

In het milieueffectverslag wordt een aantal aanbevelingen gedaan om ervoor te zorgen dat landbouwactiviteiten aan het einde van de steengroeve in goede omstandigheden terugkeren. Het beveelt met name aan om de werkzaamheden voor het afgraven en herstellen van landbouwgrond volgens strikte regels te organiseren om ervoor te zorgen dat de agronomische eigenschappen van de bodem zoveel mogelijk behouden blijven. De tenuitvoerlegging van deze aanbeveling valt echter binnen het toepassingsgebied van de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan.

De activiteiten die aan het einde van de exploitatie op de locatie zullen plaatsvinden, moeten voldoen aan de bepalingen van artikel D.II.36 van het Wetboek. In ieder geval kunnen verschillende soorten gewassen worden ontwikkeld.

Ten slotte zij erop gewezen dat in het zuidoosten van de omtrek van de herziening van het gewestplan een wijngaard aanwezig is die wordt beheerd door de onderneming "Vin de Luik". Het eerste deel van de aanvullende eis *S.111 dat de herziening van het gewestplan dat aan het zuidoostelijke deel van de winningszone is gehecht, bepaalt dat de winning van de afzetting pas op deze locatie mag beginnen zodra de winning in de rest van de ontginningsgebied is voleindigd. Zo kan de exploitatie van de wijngaard door "Vin de Luik" worden voortgezet tijdens de eerste exploitatiefasen van de uitbreiding van de steengroeve.

Bovendien wordt in de aanvullende eis bepaald dat een wijngaard van hetzelfde type als die welke vóór de winning aanwezig is, moet worden hersteld voordat het zuidoostelijke deel van het toepassingsgebied van de herziening wordt geëxploiteerd. De voorwaarden waarin de nieuwe wijngaard zal moeten worden weder samengesteld valt echter binnen het toepassingsgebied van de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan.

7. Mobiliteit - netwerken

De groeve van Romont heeft twee belangrijke toegangen, dicht bij elkaar, gelegen in het zuidoostelijke deel van de bestaande groeve. Deze toegangen leiden tot een dienstweg, onbebouwd, die zich aansluit bij de N 671.

Een van de belangrijkste toegangen is voor zware voertuigen, terwijl de andere belangrijkste toegang is voor lichte voertuigen (personeel en groeve bezoekers). Deze twee toegangen worden gebruikt door de meerderheid van de voertuigen die in de steengroeve circuleren, zowel in het deel dat in bedrijf is als in het deel dat wordt herontwikkeld.

Een secundaire toegang wordt ook gebruikt door het landbouwvervoer dat het herontwikkelde deel van de steengroeve exploiteert. Het is gelegen in het zuidwestelijke deel van de steengroeve, langs de N 671.

Het milieueffectrapport vermeldt dat, net als in de huidige situatie, het vrachtverkeer als gevolg van de uitbreiding van de steengroeve voornamelijk zal bestaan uit:

- vrachtwagens van klanten die de afgegraven producten naar andere bestemmingen dan de cementfabriek vervoeren, namelijk leem voor de productie van bakstenen en dakpannen en vuursteen voor gebruik in de civiele techniek;

- vrachtwagens van leveranciers die de grond aanvoeren die nodig is voor de herinrichting van de reeds door de steengroeve geëxploiteerde terreinen.

Het milieueffectrapport wijst erop dat in de geplande situatie geen toename van het vrachtverkeer van klanten zal worden waargenomen, terwijl het vrachtverkeer van leveranciers zal toenemen.

De herziening van het gewestplan maakt het mogelijk de activiteiten van de cementfabriek in Lixhe voort te zetten en het productietempo in stand te houden, het vervoer dat hierdoor wordt gegenereerd zal identiek zijn aan het bestaande vervoer.

In het bovengenoemde rapport wordt vermeld dat een van de reisroutes die momenteel door het verkeer van de steengroeve wordt gebruikt, door verschillende agglomeraties in het Vlaamse Gewest loopt (met name Zichen, Bolder en Riemst), terwijl de tweede reisroute niet door verstedelijkte gebieden loopt.

Het beveelt daarom aan om de weg te kiezen die de N671 naar het zuiden en vervolgens de N602 naar de E42 autosnelweg brengt, en deze loopt niet dwars door de stedelijke gebieden. Op deze manier vermijdt het zware vrachtverkeer het oversteken van de gemeente Riemst en de verschillende agglomeraties langs de N671 in het Vlaamse Gewest. Uit het milieu-effectverslag blijkt dat deze aanbevelingen grotendeels in overeenstemming zijn met de opties van het mobiliteitsplan Riemst voor het beheer van het vrachtverkeer.

Er zij ook op gewezen dat de meeste producten van de steengroeve van Romont via een transportband naar de cementfabriek in Lixhe worden gestuurd. Het vervoer van deze producten genereert dus geen verkeer op het publieke domein.

Uit het milieueffectverslag blijkt dat de uitvoering van de herziening van het gewestplan ertoe zal leiden dat bijna alle openbare wegen die het toepassingsgebied van de herziening overschrijden, zullen verdwijnen, hetgeen zal leiden tot:

- de isolatie van bepaalde percelen landbouwgrond die zich langs de omtrek van de herziening bevinden ;
- verlenging van de reistijd voor reizen tussen Zussen en Eben, met name voor zachte vervoerswijzen ;
- de onderbreking in het fietsennet bij puntenknopen (de laatste doorkruist de omtrek van de herziening in het westelijke deel) en het verlies van continuïteit van diverse toeristische fietsroutes.

Daarom wordt in het verslag aanbevolen een zo continu mogelijk netwerk van wegen en sporen te creëren langs de grenzen van de herziening van het gewestplan. In het verslag wordt gesteld dat ten minste een West-Oost verbinding tussen Zussen en Eben en een Noord-Zuid verbinding (aan de westelijke rand van de omtrek) tot stand moeten worden gebracht. Dit laatste zal de continuïteit van het netwerk van knooppunten en de toeristische fietscircuits die het netwerk gebruiken, in stand houden. Deze wegen moeten ook de verschillende percelen landbouwgrond die aan de omtrek van de herziening grenzen toegankelijk maken.

In het milieueffectrapport wordt vermeld dat alle wegen en paden die zullen worden aangelegd, kunnen worden opgenomen in de bufferzone van de steengroeve, op voorwaarde dat er langs de toekomstige ontginningsput een omheining wordt geplaatst om de veiligheid van de gebruikers te garanderen.

Aangezien verschillende wegen die zullen worden opgeheven, in de Atlas van vicinale wegen zijn opgenomen, wordt in het verslag over de milieueffecten aanbevolen een procedure uit te voeren voor de buitenbedrijfstelling van deze wegen en de aanleg van nieuwe wegen gepaard te laten gaan met een procedure voor inschrijving in de Atlas van vicinale wegen.

Het onderwerp mobiliteit (met aanbevelingen in het milieueffectenverslag) zijn bovendien uitvoerig bestudeerd in het milieueffectenonderzoek dat in het kader van de gezamenlijke vergunningsaanvraag is uitgevoerd. Er worden diverse aanbevelingen gedaan om mobiliteitsoverlast te verminderen, waarmee rekening moet worden gehouden in de vergunningscomponent van de aanvraag.

Tijdens zijn vergadering van 16 januari 2025 heeft de gemeenteraad van Bassenge besloten wegen af te schaffen en aan te leggen, zoals voorgesteld door de aanvrager in het kader van zijn gezamenlijke aanvraag tot herziening van het gewestplan Luik en voor een enkele vergunning van klasse 1, alsmede zijn aanvraag tot wijziging van wegen.

8. Landschap

De steengroeve Romont en de gevraagde uitbreiding maken deel uit van een openveldlandschap dat kenmerkend is voor Haspengouw. Het lokale landschap wordt gekenmerkt door een dominantie van uitgestrekte teelten op een licht golvend reliëf. Ten oosten van de steengroeve wordt het landschap gekenmerkt door de aanwezigheid van de Jeker vallei.

In het verslag over de milieueffecten wordt opgemerkt dat in het kader van de herziening van het gewestplan bepaalde landschapselementen aanwezig zijn die het plaatselijke landschap bepalen en diversifiëren (grasland, boomgaarden, bosjes, heggen, wijngaarden).

Uit het verslag blijkt dat de herziening van het gewestplan gevolgen zal hebben voor het landschap, met name door het verdwijnen van een deel van de heuvelrug, de kleine vallei op de hoogte van de wijngaard, sommige elementen van het landschap, uitgestrekte landbouwgrond of door het wegnemen van een gezichtspunt en het wijzigen van een door ADESA aangewezen zichtlijn.

Om dit te verhelpen, worden in het milieueffectrapport verscheidene aanbevelingen gedaan om de kwaliteit van het landschap tijdens de exploitatie en tijdens de herontwikkeling van de steengroeve te waarborgen (ontwikkeling van een nieuw landschapsperspectief aan het einde van de exploitatie, wederopbouw van kwalitatieve elementen van het landschap, enz.). Er zij op gewezen dat de maatregelen die moeten worden genomen om de effecten van het project op de grondwaterkwaliteit te voorkomen, echter afhankelijk zijn van de vergunning die wordt afgegeven in samenhang met de goedkeuring van de herziening van het gewestplan.

Er zij ook aan herinnerd dat het ontginningsgebied een omtrek- of isolatievoorziening moet omvatten. Het optrekken van deze afzonderingsvoorziening beperkt niet alleen de effecten van met name lawaai- en stofemissies, maar helpt ook de landschapseffecten van de steengroeve te verminderen en te integreren in het plaatselijke landschap. De nadere kenmerken van deze voorziening vallen echter binnen het toepassingsgebied van de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan.

Er zij ook op gewezen dat, overeenkomstig artikel D.II.36 van het Wetboek, het landbouwgebied na het ontginningsgebied aan het einde van de exploitatie ook moet bijdragen tot het behoud of de vorming van het landschap.

Tot slot wordt in een aantal opmerkingen tijdens het openbare onderzoek gewezen op de inspanningen om het project in het lokale landschap te integreren.

9. Biologische diversiteit – Fauna en flora

In het milieueffectverslag wordt opgemerkt dat landbouwpercelen rechts van het toekomstige winningsgebied van weinig biologisch belang zijn en dat de herziening van het gewestplan geen significante negatieve gevolgen voor de biodiversiteit zal hebben.

Integendeel, in het verslag wordt de ecologische toegevoegde waarde van de winningsplaats benadrukt. Winningsactiviteiten maken het immers mogelijk milieus van groot biologisch belang te zien (baanbrekende habitats die verband houden met exploitatie, zoals grasgazons en graslanden, losse wanden, vijvers, enz.) die een hele reeks zeldzame, bedreigde en/of beschermde dier- en plantensoorten onderdak bieden. Het project van de aanvrager dat aan de herziening van het gewestplan ten grondslag ligt, zal derhalve een positief effect hebben op deze soorten, op de plaats van de herzieningsomtrek. Het verslag over milieueffecten geeft verder aan dat de exploitatie van de steengroeve des te gunstiger is voor de biodiversiteit, aangezien de exploitant de ontwikkeling en het beheer van de milieus uitvoert die de ontwikkeling van de fauna en flora van belang op het terrein mogelijk maken.

In het verslag wordt ook gesteld dat de vogelsoorten in de landbouwomgeving die momenteel aan de rand van de uitbreiding worden aangetroffen, gemakkelijk in staat zullen zijn de nieuwe percelen die aan het einde van de exploitatie opnieuw worden gecreëerd, te herkoloniseren en ook in staat zullen zijn om te profiteren van de tijdelijke woestenijen die volgen op de voortgang van het exploitatiefront.

Het belangrijkste negatieve effect van de herziening van het gewestplan waarop in het milieueffectverslag wordt gewezen, is het verdwijnen van de twee voormalige boomgaarden met hoge stammen die in het oostelijke deel van de omtrek aanwezig waren (een ten noorden van de Trou Loulou en de andere in het dal ten zuidoosten van de omtrek). Deze boomgaarden worden in het milieueffectrapport beschreven als afnemend en samengesteld uit vele dode bomen die staan, waardoor ze een grote biologische waarde hebben, met name voor avifauna en entomofauna. In het verslag wordt gesteld dat zij op middellange termijn geleidelijk zullen verdwijnen, ongeacht of de herziening van het gewestplan wordt aangenomen of niet.

Door de operatie in een algemene West-naar-Oost oriëntatie, zoals gespecificeerd in de aanvullende eis *S.110, kunnen deze boomgaarden in de eerste fasen van de exploitatie op hun plaats blijven. Om het milieubelang van stilstaande dode bomen te vrijwaren, wordt in de aanvullende eisen die bij de herziening van het gewestplan aan het ontginningsgebied worden gesteld, bepaald dat de afzonderingsmarge die aan de rand van het winningsgebied moet worden ingevoerd, natuurlijke elementen moet omvatten die voldoen aan de biodiversiteitshosting en ecologische rasterfuncties die vergelijkbaar zijn met die van boomgaarden met de boomgaarden met hoge stammen die vóór de winning aanwezig zijn.

Sommige bezwaarschriften waren erop gericht de boomgaard met hoogstammigen ten noorden van Trou Loulou en de uitbreiding ervan tot het natuurgebied dat in het huidige gewestplan ten noordoosten van het toepassingsgebied van de herziening is opgenomen, van het toepassingsgebied van de herziening uit te sluiten. In dit verband moet worden opgemerkt dat, gezien de ligging van de omtrek van de herziening aan de rand van de gewestgrenzen, de herziening van het gewestplan het mogelijk maakt de ontginningsactiviteiten slechts gedurende een geschatte periode van 15 jaar voort te zetten. Het uitsluiten van dit deel van het grondgebied van de omtrek van de herziening zou het ontginnen van de afzetting op deze locatie dan ook onmogelijk maken en zou het aantal jaren ontginning aanzienlijk verminderen. De aanvullende voorschriften in de bovenstaande paragraaf maken het mogelijk dat dit gebied tijdens de eerste fasen van de ontginning wordt gehandhaafd.

De omtrek van de herziening van het gewestplan ligt in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied en twee natuurreservaten (Brouhère d'Emael en Tiendeberg). Daarnaast staan drie gewestelijke ecologische verbindingen op minder dan twee kilometer ten oosten van de omtrek vermeld.

In het milieueffectverslag wordt aangegeven dat de negatieve effecten op nabijgelegen beschermde locaties zeer beperkt zullen zijn, mits de steengroeve onveranderd ten opzichte van de huidige situatie wordt gebruikt en een perifere bufferzone wordt ingesteld.

Bovendien neemt de herziening van het gewestplan de dichtbeboste stroken, de weiden en het struikgewas langs de helling van de Jekervallei ten oosten van de omtrek op als groengebied. Die bestemming dient ertoe de ecologische corridorfunctie van dit gebied, dat de Trou Loulou verbindt met de natuurgebieden Brouhère d'Emael en Tiendeberg, in stand houden. De opnemings van een groengebied op deze plaats zal immers de mogelijkheid beperken om bepaalde activiteiten uit te voeren die afbreuk zouden kunnen doen aan zijn rol in het lokale ecologische netwerk.

Er zij ook aan herinnerd dat het ontginningsgebied een afzonderingsomtrek of -voorziening moet omvatten. Hoewel de kenmerken van de afzonderingsvoorziening (breedte, samenstelling, enz.) worden gedefinieerd in de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan, is het belangrijk op te merken dat de installatie van afzonderingsvoorzieningen bestaande uit beplantingen over de omtrek van de steengroeve gunstig zal zijn voor de ontwikkeling van de biodiversiteit. Deze elementen hebben niet alleen gunstige effecten op het gebied van landschapsintegratie en het verminderen van lawaai en stofemissies, maar zullen ook toevluchtsoorden en biologische corridors bieden voor veel soorten.

Wat meer in het bijzonder de site Trou Loulou bij de oostelijke rand van het toekomstige ontginningsgebied betreft, zij eraan herinnerd dat de omtrek die over deze locatie getrokken is, onder het toepassingsgebied van de oorspronkelijke aanvraag tot herziening van het gewestplan viel. Gezien het belang van het erfgoed en het milieu werd het van het toepassingsgebied van de herziening van het gewestplan uitgesloten om de bescherming ervan te waarborgen.

In het milieueffectrapport wordt aangestipt dat, door voldoende afstand te houden tussen het ontginningsfront en de Trou Loulou, er geen negatieve gevolgen van winningsactiviteiten worden verwacht voor dit ondergrondse tunnelnetwerk en de vleermuizen die het huisvest. De aanbeveling in het milieueffectverslag om een uniforme veiligheidsafstand van 30 meter te handhaven tussen de grenzen van het ontginningsgebied en de ondergrondse holten van de Trou Loulou, werd in het kader van de herziening van het gewestplan in aanmerking genomen. Uit het milieueffectrapport blijkt dat deze afstand, die voortvloeit uit de geotechnische studie van UMons om de minimale veiligheidsafstand vast te stellen die moet worden aangehouden tussen de Trou Loulou en de steengroeve van Romont, voldoende is om de veiligheid en het behoud van de ondergrondse galerijen van deze plaats van erfgoed en milieu-belang te waarborgen.

Verschiede instanties die tijdens of na de opstelling van het milieueffectrapport werden geraadpleegd, steunden overigens deze afbakening van de omtrek rond de ondergrondse galerijen van Trou Loulou.

Er dient ook rekening mee te worden gehouden dat de breedte van de afzonderingsmarge die wordt gevormd in de buurt van Trou Loulou zal worden samengeteld met de veiligheidsafstand van 30 meter die buiten de omtrek van de herziening valt.

Om de bescherming van de site Trou Loulou te verbeteren en gezien het grote culturele, culturele en biologische belang van dit gebied, beveelt het milieueffectrapport aan om het te classificeren als een ondergrondse holte van wetenschappelijk belang. Deze procedure past evenwel niet in het kader van het gewestplan.

Sommige bezwaren die tijdens het openbare onderzoek zijn ingediend, hadden betrekking op het toezicht op de effecten van het project van de aanvrager op de site Trou Loulou. Het milieueffectrapport geeft aan dat de invoering van controlemiddelen, zowel voor de trillingen die door de winningsactiviteiten worden veroorzaakt als voor de microklimatologische kenmerken van de ondergrondse galerijen, en de voortzetting van de regelmatige inventarisaties van de vleermuispopulaties, het mogelijk zullen maken om na te gaan of er geen impact is, indien nodig, de exploitatievoorwaarden aan te passen. Deze maatregelen vallen echter binnen het toepassingsgebied van de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan.

In het milieueffectverslag wordt ook aangegeven dat naast deerschikking van landbouwactiviteiten ook de steengroeven na de exploitatie zullen worden heraangelegd om een onderkomen te bieden voor de biodiversiteit. Het wijst er ook op dat de ontwikkeling van de winningsactiviteit gepaard moet gaan met de totstandbrenging en instandhouding van open omgevingen van biologisch belang.

In het milieueffectverslag worden verdere aanbevelingen gedaan om de negatieve effecten op de biodiversiteit te voorkomen, te verminderen of te compenseren. Er zal bijvoorbeeld speciale aandacht moeten worden besteed aan het beheer van invasieve buitenaardse planten. De tenuitvoerlegging van deze aanbeveling valt echter binnen het toepassingsgebied van de vergunning die is afgegeven in samenhang met de aanneming van de herziening van het gewestplan.

10. Klimaatfactoren

De herziening van het gewestplan zal het mogelijk maken de bestaande winningsactiviteiten binnen de steengroeve van Romont voort te zetten en daarmee de verdere benutting van een plaatselijke afzetting. Dit is vanuit klimatologisch oogpunt gunstig, omdat de stopzetting van steengroeven noodzakelijkerwijs ertoe zou leiden dat de vraag naar rotsgesteenten overgedragen wordt naar verder gelegen steengroeven of uit het buitenland geïmporteerde rotsgesteente, aangezien er in de toekomst altijd behoefte aan cement zal zijn. Deze situatie zou leiden tot een toename van de CO₂-emissies in verband met het vervoer van materialen.

Het feit dat de cementfabriek in Lixhe, waar de kalksteenrotsen uit de steengroeve van Romont worden behandeld, in de directe nabijheid van de winningsplaats ligt en dat het transport van kalksteengrondstoffen via een transportband plaatsvindt, heeft dezelfde voordelen wat betreft het optimaliseren van het transport van grondstoffen naar de verwerkings- en vervaardigingseenheden.

In het milieu-effectrapport wordt verder vermeld dat de aanvrager diverse onderzoeken en acties uitvoert om de CO₂-uitstoot van cementproductie in de fabriek in Lixhe te verminderen. Deze omvatten met name het gebruik van secundaire materialen als alternatieve brandstoffen (bevordering van de circulaire economie), de vervanging van klinker door koolstofarme alternatieve materialen, de uitvoering van een proefproject in 2016 (LEILAC-project) om de afvang van CO₂-emissies uit het cementproductieproces te testen. Het verslag voegt daaraan toe dat de aanvrager terzake een leidende rol speelt.

11. Interacties tussen de verschillende factoren

Het milieu-effectrapport heeft de interacties tussen de verschillende milieu-vectoren waarop de studie betrekking heeft, onderzocht. Voorbeelden hiervan zijn de wisselwerking tussen landschap en natuurlijke omgeving, tussen de bebouwde omgeving en verschillende milieu-vectoren (vervoer, stof, lawaai, enz.), tussen landschap en landbouwactiviteit, enz.

De verschillende aanbevelingen in het milieueffectverslag zullen ertoe bijdragen de specifieke hinder van verschillende milieu-vectoren te voorkomen, te verminderen of te compenseren, ook wanneer er interacties tussen deze vectoren zijn vastgesteld.

IV. Andere overwogen redelijke oplossingen

In het verslag over de milieueffecten wordt een alternatieve afbakening, bestemming en uitvoering van het op 8 december 2021 goedgekeurde ontwerpplan voorgesteld.

Afbakeningsvariant

In de alternatieve afbakening worden twee wijzigingen van de omtrek voorgesteld :

- 1) de westelijke en noordelijke grenzen van het ontwerpplan strikt laten samenvallen met de officiële gewestgrenzen ;
- 2) een uniforme veiligheidsafstand van 30 meter handhaven tussen de grenzen van het ontginningsgebied en de ondergrondse holtes van de Trou Loulou.

Deze wijzigingen in de omtrek zijn in aanmerking genomen en opgenomen in het ontwerpplan dat op 23 mei 2024 is goedgekeurd, alsook in het ministerieel besluit dat bij de milieuverklaring is gevoegd en de herziening van het gewestplan definitief goedkeurt. Ook de geraadpleegde instanties hebben hun steun gegeven aan de afbakeningsvariant.

Bestemmingsvariant

In de bestemmingsvariant werd voorgesteld om de omtrek van de ecologische verbinding die in het op 8 december 2021 goedgekeurde ontwerpplan was opgenomen in het landbouwgebied langs de helling van de Jeker-vallei ten oosten van de omtrek, om te vormen tot groengebied.

Deze wijziging is in aanmerking genomen en opgenomen in het ontwerpplan dat op 23 mei 2024 is goedgekeurd, alsook in het ministerieel besluit dat bij de milieuverklaring is gevoegd en de herziening van het gewestplan definitief goedkeurt. Deze aanpassing heeft tot doel de ecologische corridor in stand te houden die gevormd wordt door dichte bebossing, weiden en struiken die aanwezig zijn op de helling die de ingang van Trou Loulou verbindt met het natuurgebied verder naar het noorden, zoals hierboven beschreven en in het ministerieel besluit van 23 mei 2024.

Uit het milieueffectrapport en de ontvangen adviezen blijkt ook dat de bestemming van het ontginningsgebied aan het einde van de exploitatie, namelijk als landbouwgebied, het meest geschikt is.

Uitvoeringsvariant

In de alternatieve uitvoering werd voorgesteld om twee aanvullende eisen toe te voegen aan het ontginningsgebied dat aan het einde van de activiteit landbouwgebied wordt.

De eerste aanvullende eis die in het milieueffectverslag wordt voorgesteld, was van toepassing op het gehele ontginningsgebied en was bedoeld om de afzetting in algemene richting van West naar Oost te exploiteren. De tweede aanvullende eis was alleen van toepassing op het zuidoostelijke deel van het ontginningsgebied dat samenvalt met het dal aan de rue Joseph Mélotte en bedoeld was om de exploitatie van dit gebied alleen toe te staan tijdens de laatste fase van het exploitatieprogramma en indien de karakteristieke elementen van het aldaar aanwezige landschap (boomgaarden, wijngaarden en heggen) eerder waren hersteld.

Onder voorbehoud van een aanpassing van de formulering om de in het ministerieel besluit van 23 mei 2024 genoemde redenen, zijn de twee aanvullende eisen gehandhaafd en opgenomen in het op 23 mei 2024 goedgekeurde ontwerpplan en in het ministerieel besluit bij de milieuverklaring en keurt zij de herziening van het gewestplan definitief goed.

Op basis van de aanbevelingen van het verslag over milieueffecten en de ontvangen adviezen werden deze ook aangevuld met de vermelding dat de afzonderingsmarge die rond de omtrek van het ontginningsgebied moet worden opgezet, natuurlijke elementen moet omvatten die voldoen om onderdak te verlenen aan de biodiversiteit en ecologische netwerkfuncties die vergelijkbaar zijn met die van de boomgaarden met hoogstammigen die vóór de winning aanwezig zijn.

Namen, 15 september 2025.

De Minister van Ruimtelijk Beleid,

F. DESQUESNES